

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2699/2019
19.09.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ... чији је пуномоћник Оливера Јованић адвокат из ... против тужене ББ из ... чије пуномоћник Љиљана Петрић адвокат из ... ради измене одлуке о вршењу родитељског права, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 167/19 од 21.03.2019. године, у седници већа одржаној дана 19.09.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 167/19 од 21.03.2019. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова потупка по ревизији.

Образложење

Пресудом Основног суда у Суботици П2 763/17 од 19.12.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се измени пресуда Основног суда у Суботици П2 391/16 од 12.10.2016. године и малолетни ВВ, рођен ...2012. године, повери оцу – тужиоцу АА на самостално вршење родитељског права, обавезе мајка – тужена ББ да на име свог дела дорпиноса за законско издржавање детета, малолетног ВВ плаћа месечно износ од 15.000,00 динара почев од 01.10.2017. године па убудуће док за то постоје законски услови, до 15-тог у месецу за текући месец, само у случају уколико је запослена, и одреди одржавање личних односа мајке и детета који ће се одвијати у домаћинству мајке, тако што ће она преузимати дете из забавишта сваки други викенд петком од 11,30 сати до недеље у 18,00 сати када ће га вратити оцу, с тим што ће сваки други четвртак – викенд када не борави код мајке ноћити код мајке тако што ће га она преузимати у четвртак из обданишта од 11,30 сати и следећи дан водити у забавиште, док у погледу празника, распуста, рођендана, одмора и путних исправа остаје на снази оно што је регулисано ранијом пресудом. Ставом други и трећим изреке, обавезан је тужилац да накнади туженој трошкове породичног спора у износу од 86.250,00 динара у року од 15 дана по правноснажности пресуде, док је

у преосталом делу захтев за исплату трошкова поступка преко досуђеног износа до захтеваног износа од 123.000,00 динара одбијен.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 167/19 од 21.03.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена ресуда Основног суда у Суботици П2 763/17 од 19.12.2018. године. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви тужиоца и тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. Закона о парничном поступку (ЗПП), Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Имајући у виду садржину записника са првог рочишта за главну расправу од 29.03.2018. године, на којем су се странке изјашњавале о употреби језика и писма, нису основани наводи ревизије о учињеној битној повреди одредаба парничног поступка из тачке 8. става 2. наведеног члана. Битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачке 1, 5, 9 и 12. ЗПП нису законски разлог за ревизију (члан 407. став 1. тачка 2. ЗПП). Према члану 407. став 1. тачка 3. ЗПП, битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. тог закона су разлог за ревизију само ако су учињене у поступку пред другостепеним судом. Наводи ревидента о процесним пропустима - необјављивању првостепене пресуде и одсуству поуке о правном леку у решењу о вештачењу односе се на поступак пред првостепеним судом.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су родитељи малолетног ВВ рођеног ..2012. године. Правноснажном пресудом Основног суда у Суботици П2 391/16 од 12.10.2016. године, донетом у спору за развод брака, тужена је одређена за родитеља који ће самостално вршити родитељско право, уређен је начин одржавања личних односа малолетног детета и тужиоца и одлучено о тужиочевој обавези издржавања детета. Током брачне заједнице странке су углавном имале усаглашене васпитне ставове у погледу правца развоја детета, али је постојала разлика у њиховом васпитном приступу. Тужена је у родитељској улози имала доминантну позицију, адекватно је препознавала потребе детета и начин њиховог задовољавања, била је фокусирана и истрајна у вези одлука које се тичу детета, јасније је постављала границе и правила – било јој је важно да постоји ред, да дете има устаљени ритам дана и активности, а подстицала је и подржавала самосталност детета у складу са његовим узрастом. Тужилац је био попустљивији

и покушавао је да кроз игру или скретањем пажње дете наведе да обави одређену активност. Између странака сада постоји висок степен тензије. Тужилац отворено и директно оптужује тужену да је неискрена, наводећи примере који су примарно последица њихове неадекватне, оскудне и дисфункционалне комуникације, јер међусобно не размењују важне информације о детету и његовом функционисању. Дете је то уочило и свесно или несвесно почиње да манипулише тако што, уколико нешто не жели да учини, каже да му је то мајка забранила. С обзиром да тужилац ту чињеницу не проверава, расте његова љутња и он отворено износи према туженој негативне емоције, нарочито потенцирајући да она окреће дете против њега. Малолетни ВВ рођен је као здрава беба. Од друге године живота јавила се енупреза (задржавање столице) и енуреза (ноћно мокрење), због чега је све до лета 2017. године користио пелене. Његов говор није адекватно развијен и зато је неопходан логопедски третман. Такав третман спроводи се на језику који је актуелно доминантан код детета, а то је ... језик. Спровођење логопедског третмана за сада није изводљиво, зато што исти захтева сагласност и сарадњу оба родитеља, а тужилац није сагласан да се третман спроводи на ... језику. Од 2016. године малолетно дете странака похађа вртић, у групи на српском језику. Тужена је након годину дана, по препоруци васпитача, покушала да дете премести у групу на ... језику. Тужилац се томе успротивио зато што ће се дете школовати на српском језику, па је оно враћено у групу на том језику. Малолетни ВВ говори оба језика, али је актуелно доминантнији ... језик којим се он функционалније служи јер се у домаћинству странака, док је трајала брачна заједница, причало на том језику који и тужилац говори и пише јер је и сам по мајци ... порекла. Оба родитеља добро сарађују са васпитачима и интересују се за напредовање детета. У односима детета са родитељима нису приметне веће дисфункционалности – дете је било активно, спонтано и опуштено током игре са оба родитеља, а они су били стрпљиви, пратили су дете, били усмерени на њега и адекватно реаговали. Тужилац је дипломирани ... . Власник је и директор предузећа које се бави ... . Његова месечна зарада износи око 48.000,00 динара. Власник је породичне куће у ..., али живи у ... као подстанар у двособном конфорном стану. Тужена је по занимању ..., запослена је и њена месечна зарада износи око 35.000,00 динара. Власница је једноипособног конфорног стана у којем живи са малолетним дететом. У одгоју детета има подршку своје примарне породице. Свесна је емотивне везаности детета и оца, као и значаја оца у одрастању детета, због чега подржава њихове личне контакте иако је незадовољна тужиочевом попустљивошћу.

По мишљењу органа старатељства, оба родитеља имају способност да детету пруже основну негу и безбедно окружење. Оба родитеља су брижна и поседују родитељске компетенције за самостално вршење родитељског права, али је мајка – тужена функционалнија у родитељској улози, доследнија у васпитању и на адекватан начин стимулише и подржава самосталност детета, док је отац – тужилац попустљивијег васпитног приступа. Због тога је орган старатељства дао

мишљење како нема елемената за измену одлуке по којој тужена самостално врши родитељско право.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су у овом спору одлучили правилном применом материјалног права.

Одлука о самосталном вршењу родитељског права, донета на основу члана 77. став 3. Породичног закона, може се изменити само ако то захтевају промењене околности и ако је то у најбољем интересу малолетног детета.

У конкретном случају нижестепени судови су, по прибављеном мишљењу органа старатељства, извели правилан закључак да са аспекта најбољег интереса малолетног детета (члан 6. став 1. и члан 266. Породичног закона), нема места измени правоснажне судске одлуке о вршењу родитељског права. Такав закључак образложен је начином вршења родитељског права и квалитетом функционисања тужене у родитељској улози, који нису доведени у питање, с обзиром да је она и у току брачне заједнице имала доминантнију родитељску улогу у односу на тужиоца и зато је у тој улози функционалнија, доследнија у васпитању детета и на адекватан начин стимулише и подржава осамостаљивање детета. Околности које је тужилац истицао као разлоге за измену одлуке о вршењу родитељског права нижестепени судови су правилно оценили као неоправдане, јер постоји подједнака емоционална приврженост детета у односу на оба родитеља, а имовинске и стамбене прилике у којима оно живи у домаћинству тужене у свему задовољавају његове потребе. Дете је рођено у национално мешовитом браку и говори матерњи језик оба родитеља, али се функционалније служи ... језиком којим се говорило у домаћинству странака за време трајања њихове брачне заједнице. Зато се покушај тужене да дете у вртићу премести из групе на српском језику у групу на ... језику, на којем тужилац такође заснива тужбени захтев за измену одлуке о вршењу родитељског права, не може сматрати поступком који је супротан интересима детета и оправданим разлогом за измену одлуке о вршењу родитељског права. Међутим, питање језика је значајно за логопедски третман који је нужно спровести због проблема у говору детета. Таква врста третмана спроводи се на језику који је актуелно доминантан у говору детета, у овом случају дакле на ... језику, чему се тужилац противи и не уважава мишљење стручних лица у вези с тим. Оптерећеност односа странака међусобним сукобом, њихова неадекватна, оскудна и дисфункционална комуникација и у погледу важних информација о детету, узрочник је свесне или несвесне манипулације детета које своје нечињење оправдава мајчиним забранама. То код туженог неоправдано ствара утисак да тако „окреће“ дете против њега и под тим утиском сматра да тужена родитељско право не врши адекватно и у интересу заједничког детета.

Изјављеном ревизијом, по оцени Врховног касационог суда, неосновано се оспорава законитост побијане пресуде. Тужичева ревизија је по садржини идентична његовој жалби против првостепене пресуде. Битне жалбене наводе,

укључујући и навод да се у случају оспоравања мишљења органа старатељства мора одредити вештачење, другостепени суд је ценио и у образложењу своје пресуде о томе навео јасне разлоге. И по схватању овог суда, истражно начело у поступцима у вези са породичним односима предвиђено чланом 205. Породичног закона не обавезује суд да у сваком случају изведе доказ вештачењем. Одлуку о томе доноси суд, а у овом случају првостепени суд је стручно мишљење органа старатељства оценио као свеобухватно, исцрпно и у погледу битних чињеница довољно за одлуку о тужбеном захтеву, због чега је сматрао да није потребно обавити вештачење. Осим тога, ни тужилац није извршио уплату предујма за извођење тог доказа који је предложио.

О трошковима поступка одлучено је правилном применом чланова 153. став 1, 154. и 165. став 1. ЗПП.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 2. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Тужилац није успео у поступку по ревизији и зато нема право на трошкове тог поступка. Из тог разлога, на основу члана 165. став 1. у вези члана 153. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић